1322

ที่ นศ ๐๐๒๓.๖/ว ๕๐๗๒

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๙

เรื่อง แนวทางปฏิบัติและหลักเกณฑ์การวินิจฉัยเรื่อง “เหตุรำคาญ” จากการเลี้ยงสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ตามกฎหมาย อย่างเป็นธรรม

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ และนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๔๒๔๒
ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๙ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับเรื่องร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมท้องถิ่น กรณีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการวินิจฉัย “เหตุรำคาญ” จากการเลี้ยงสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ตามกฎหมายอย่างเป็นธรรม ซึ่งพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปฏิบัติแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ทั้งในด้านการวินิจฉัยข้อเท็จจริงการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหา ทำให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่

ในการนี้ จังหวัดนครศรีธรรมราชขอแจ้งข้อมูลประกอบการตอบข้อหารือเรื่อง “เหตุรำคาญ” จากการเลี้ยงสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ตามกฎหมาย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุพจน์ จิตร์เพ็ชร์)
ท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานบริการสาธารณะท้องถิ่นและประสานงานท้องถิ่นอำเภอ
โทร. ๐ ๗๕๓๕ ๖๑๔๔ ต่อ ๓๑ ๓๒

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขรับ 14613
วันที่ ๑๕ ก.ค. ๒๕๖๙ เวลา ...

ที่ มท ๐๘๒๑.๕/ว ๒๒๕๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช
เลขรับ 8019
วันที่ ๑๕ ก.ค. ๒๕๖๙
เวลา ...

๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๙

เรื่อง แนวทางปฏิบัติและหลักเกณฑ์การวินิจฉัยเรื่อง “เหตุรำคาญ” จากการเลี้ยงสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ตามกฎหมาย อย่างเป็นธรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมอนามัย ที่ สธ ๐๙๒๔.๐๗/๓๗๖๙ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๙ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับเรื่องร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมท้องถิ่น กรณีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการวินิจฉัย “เหตุรำคาญ” จากการเลี้ยงสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ตามกฎหมาย อย่างเป็นธรรม ซึ่งพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการปฏิบัติแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ทั้งในด้านการวินิจฉัยข้อเท็จจริง การใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหา ทำให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และนำไปใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ จึงได้หารือแนวทางปฏิบัติและหลักเกณฑ์การวินิจฉัยเรื่อง “เหตุรำคาญ” ดังกล่าวไปยังกรมอนามัยแล้ว จึงขอแจ้งให้จังหวัดทราบและแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยได้ที่เว็บไซต์ https://dg.th/i7avtuyogw หรือ QR code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

กลุ่มงานบริการสาธารณะเชื่อมโยงและประสานงานท้องถิ่นอำเภอ
เลขที่รับ 480
วันที่ 15 ก.ค. 2569
เวลา ...

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริพันธ์ ศรีกงพลี)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
กลุ่มงานป้องกันโรค
โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๔๐๖/๐๘ ๑๑๗๔ ๓๗๔๕
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน นางสาวสุจิตรา ดาวเรือง/
นายเจนวิทย์ เชื้อสาวะถี

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 24817
วันที่ 29 พ.ค. 2569
เวลา

ที่ สธ ๐๙๒๔.๐๗/๓๗๖๙

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ตอบข้อหารือแนวทางปฏิบัติและหลักเกณฑ์การวินิจฉัยเรื่อง "เหตุรำคาญ" จากการเลี้ยงสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ตามกฎหมาย อย่างเป็นธรรม

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๒๑.๕/๕๔๔๗ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อมูลประกอบการตอบข้อหารือฯ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอหารือแนวทางปฏิบัติและหลักเกณฑ์การวินิจฉัยเรื่อง "เหตุรำคาญ" จากการเลี้ยงสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ตามกฎหมาย อย่างเป็นธรรม เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และนำไปใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมอนามัย พิจารณาประเด็นข้อหารือและจัดทำรายละเอียดแนวทางปฏิบัติและหลักเกณฑ์การวินิจฉัยเรื่อง "เหตุรำคาญ" จากการเลี้ยงสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ตามกฎหมาย เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และนำไปใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายนเรศฤทธิ์ ขัดธะสีมา)
รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอนามัย

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
เลขรับ 2179
- 9 มิ.ย. 2569
เวลา น.

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๔๒๖๓
โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๔๗๖๒

ข้อมูลประกอบการตอบข้อหารือ
แนวทางปฏิบัติและหลักเกณฑ์การวินิจฉัย
เรื่อง เหตุรำคาญจากการเลี้ยงสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ตามกฎหมาย
****

ข้อเท็จจริง : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๒๑.๕/๕๔๔๗ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๙ ในการขอหารือแนวทางปฏิบัติและหลักเกณฑ์การวินิจฉัย เรื่อง เหตุรำคาญ จากการเลี้ยงสัตว์และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ตามกฎหมายอย่างเป็นธรรม เพื่อแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเครือข่ายภาคประชาชนทราบและถือปฏิบัติ

ประเด็นข้อหารือ : ขอหารือให้กรมอนามัยจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการวินิจฉัย "เหตุรำคาญ" ที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์หรือการให้อาหารสัตว์จรจัดในที่สาธารณะ รวมทั้งขั้นตอนการออกคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนถิ่นมีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และนำไปใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

ตอบข้อหารือ : พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ใช้บังคับ โดยนำมาเป็นเครื่องมือคุ้มครองดูแลประชาชนด้านสุขลักษณะและการอนามัยสิ่งแวดล้อม ซึ่งเจ้าพนักงานตามกฎหมายมีอำนาจตรวจตรา แนะนำ ตรวจสอบ ควบคุมดูแล รวมทั้งออกคำสั่งทางปกครอง ลงโทษผู้ฝ่าฝืน มีขอบเขตครอบคลุมทั้งกิจกรรม หรือการกระทำต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ กรณีปัญหาเหตุรำคาญจากการเลี้ยงสัตว์ ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถนำมาตรการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมาบังคับใช้เพื่อป้องกันและควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์มิให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนได้ โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น นำมาวิเคราะห์ประกอบกับบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดไว้เป็นสำคัญ รายละเอียด ดังนี้

๑. การออกข้อบัญญัติท้องถิ่น : พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๖ การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ โดยบทบัญญัติตามมาตรา ๒๙ ได้ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนและเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ โดยการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเป็น "เขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์" ได้โดยอาจกำหนดเป็น (๑) เขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดโดยเด็ดขาด หรือ (๒) เขตห้ามเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดเกินกว่าจำนวนที่กำหนด หรือ (๓) เขตให้เลี้ยงหรือปล่อยสัตว์บางชนิดโดยต้องอยู่ภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ เช่น ความเจริญของชุมชน ความหนาแน่นของชุมชน ลักษณะการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น และลักษณะปัญหาของการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์แต่ละประเภททั้งนี้ หากพบว่าผู้ใดมีการฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๙ มีโทษตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาเหตุรำคาญจากการเลี้ยงสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนและเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงควรเร่งรัดและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ทั้งนี้ กรมอนามัยได้ออกคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง การควบคุม

การเลี้ยงและปล่อยสัตว์ เพื่อการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า และเหตุรำคาญ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศนำไปออกหรือปรับปรุงข้อบัญญัติการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยแล้ว โดยสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ทางเว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย

๒. มาตรการการควบคุม ป้องกันแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญหรือผลกระทบจากการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ : พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๕ มาตรา ๒๕ บัญญัติไว้ว่า "ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้นต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเหตุรำคาญ... (๒) "การเลี้ยงสัตว์ในที่หรือวิธีอื่นใด หรือมีจำนวนเกินสมควร จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ" (๔) "การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใด จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ..." หากพบว่าการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ มีการดำเนินกิจกรรม หรือกระทำการต่าง ๆ ไม่ถูกสุขลักษณะก่อให้เกิดกลิ่นเหม็น เป็นแหล่งเพาะพันธุ์พาหะนำโรค จนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ถือเป็นการก่อเหตุรำคาญ เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขสามารถใช้บังคับกฎหมายในการควบคุมป้องกันหรือแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น ได้ดังนี้

<u>กรณีที่เป็นเหตุรำคาญโดยทั่วไป</u>

๑) กรณีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในที่หรือทางสาธารณะ เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ที่ก่อเหตุรำคาญนั้นระงับหรือป้องกันภายในเวลาอันสมควร หากไม่ทราบหรือไม่มีผู้ก่อเหตุราชการส่วนท้องถิ่นต้องเข้าระงับและปรับปรุงสถานที่นั้นจนเหตุรำคาญหมดไป

๒) กรณีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่เอกชนนั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรและป้องกันมิให้เกิดขึ้นอีกในอนาคตได้ หากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งราชการส่วนท้องถิ่นต้องเข้าระงับจนเหตุรำคาญหมดไปและจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุขึ้นอีก โดยเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นได้ปรับปรุงสถานที่นั้นเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้แก่ผู้ที่ก่อเหตุเป็นราย ๆ ไป โดยต้องระบุวิธีการป้องกัน หรือแก้ไขและกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งให้ชัดเจน ทั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องรอให้มีผู้ร้องเรียนแต่อย่างใด

<u>กรณีที่เหตุรำคาญนั้นอาจกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมหรืออาจเป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพ</u>

๑) กรณีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในที่สาธารณะ เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตาม มาตรา ๒๗ วรรคสอง เข้าระงับเหตุรำคาญและจัดการตามความจำเป็นโดยเรียกเก็บค่าใช้จ่ายทั้งหมดจากผู้ก่อเหตุได้

๒) กรณีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในสถานที่เอกชนอาจเกิดอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพหรือผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๘ วรรคสาม ออกคำสั่งเป็นหนังสือห้ามไม่ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน จนกว่าจะได้มีการระงับเหตุรำคาญนั้นแล้วก็ได้ นอกจากนี้เจ้าพนักงานสาธารณสุขยังมีอำนาจตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง สามารถออกคำสั่งทางเป็นวาจาหรือเป็นหนังสือแก่ผู้ก่อเหตุนั้นให้ระงับการดำเนินการที่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญตามที่เห็นสมควรแล้วแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบและอาจเสนอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งเป็นหนังสือตามที่ผู้รับคำสั่งร้องขอได้ภายใน ๗ วัน

ทั้งนี้ หากพบว่าผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง มีโทษตามมาตรา ๗๔ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำ

ทั้งปรับหรือหากพบว่าผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีกรมอนามัยตามมาตรา ๘ มีโทษตามมาตรา ๖๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือหากพบว่าผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามมาตรา ๔๖ วรรคสอง มีโทษตามมาตรา ๘๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข : เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้แก่ เจ้าพนักงานสาธารณสุข เจ้าพนักงานท้องถิ่น และผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ในการ (๑) เรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำทำคำชี้แจง หรือส่งเอกสาร (๒) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น ถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่ดังกล่าว เพื่อตรวจสอบ ควบคุม หรือดูหลักฐาน (๓) แนะนำให้ผู้ประกอบการปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น (๔) ยึดหรืออายัด สิ่งของใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายเพื่อดำเนินคดีหรือทำลายในกรณีที่จำเป็น และ (๕) เก็บหรือนำสินค้า หรือสิ่งของใด ๆ ที่สงสัยหรืออาจก่อเหตุรำคาญในปริมาณที่สมควรเพื่อเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบโดยไม่ต้องใช้ราคา เพื่อให้การควบคุมดูแลการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขสามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้ดังนี้

ตรวจเตือน หรือตรวจตราให้คำแนะนำ : ออกตรวจพื้นที่ โดยเฝ้าระวังเชิงรุกเพื่อให้คำแนะนำการดูแลด้านสุขลักษณะแก่ผู้เลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน (๑) ตรวจตราการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ และกิจกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ เพื่อให้ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย โดยต้องตรวจตราเป็นประจำสม่ำเสมอ ทั่วถึง และครอบคลุมพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยต้องมีแผนงานโครงการ แผนงานหรือกิจกรรมการดำเนินการตรวจตราเชิงรุกที่ชัดเจน (๒) ประชาสัมพันธ์สร้างความรอบรู้ และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาคเอกชน ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง (๓) หากตรวจตราหรือดำเนินการเชิงรุก แล้วพบว่า ผู้เลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ ปฏิบัติไม่ถูกสุขลักษณะหรือมีการดำเนินกิจกรรมในลักษณะที่ไม่เหมาะสมมีความเสี่ยงอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพหรือเกิดเหตุรำคาญ หรือยังปฏิบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายหรือมาตรการที่ทางราชการกำหนด เจ้าพนักงานต้องให้คำแนะนำปรึกษาเพื่อให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และให้ออกแบบตรวจแนะนำไว้เป็นหลักฐาน สำหรับใช้ประกอบการตรวจติดตามว่าผู้เลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้มีการปฏิบัติตามคำแนะนำแล้วหรือไม่อย่างไร เพื่อจะได้บังคับใช้อำนาจตามกฎหมายในขั้นตอนต่อไป

การวินิจฉัยเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข : เจ้าพนักงานตามกฎหมายต้องลงพื้นที่ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ สถานที่เกิดเหตุ พร้อมเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบข้อเท็จจริงในภาพรวมของเหตุที่เกิดขึ้น แล้วจึงใช้ดุลพินิจพิจารณาข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายว่า เข้าข่ายเป็นเหตุรำคาญหรือไม่ ซึ่งโดยทั่วไปหลักในการวินิจฉัยปัญหาเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕ แห่งกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขนั้น เจ้าพนักงานจะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบของเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น คือต้องมีองค์ประกอบครบทั้ง ๓ องค์ประกอบจึงจะถือเป็นเหตุรำคาญ กล่าวคือ องค์ประกอบที่ ๑ ต้องมีเหตุเกิดขึ้น โดยเหตุที่เกิดขึ้นนั้น จะมาจากการกระทำหรือการละเว้นซึ่งการกระทำ หรือมีการเพิกเฉยหรือการปล่อยปะละเลย ก็ได้ องค์ประกอบที่ ๒ เหตุที่เกิดนั้นอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้น โดยลักษณะของความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นอาจเป็นมลพิษอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น กลิ่นเหม็น เสียงดัง แสง รังสี ความร้อน ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า หรืออาจเป็นสิ่งมีพิษ หรือพาหะนำโรค ก็ได้ และองค์ประกอบที่ ๓ จนเป็นเหตุให้เสื่อม หรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งองค์ประกอบนี้เจ้าพนักงานตามกฎหมายสามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาจากลักษณะบ่งชี้อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) มีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนหรือสภาวะที่ทำให้เกิดการรบกวนต่อความเป็นปกติสุขของประชาชนที่คาดว่าน่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น

(๒) มีผลตรวจวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือมลพิษอยู่ในระดับที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานกำหนดบ่งชี้ถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่คาดว่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น

(๓) มีผลการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพที่บ่งชี้ถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนหรือปรากฏโรคหรือการป่วยของประชาชนที่คาดว่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น

สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มได้ที่ “คู่มือวิชาการ เรื่อง แนวทางการสอบสวนและวินิจฉัยเหตุรำคาญ” และ “คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน การตรวจสอบและพิสูจน์ข้อเท็จด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม” ดาวน์โหลดทางเว็บไซต์สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

๓. การออกคำสั่งทางปกครอง การเปรียบเทียบปรับและดำเนินคดี : เพื่อเฝ้าระวังการกระทำความผิดโดยดำเนินการตรวจสอบ กำกับติดตาม ประเมิน ผู้เลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ หรือประชาชน ที่เคยได้รับคำแนะนำ หรือได้รับแบบตรวจแนะนำของเจ้าพนักงานว่าได้มีการปรับปรุงแก้ไขหรือปฏิบัติตามคำแนะนำแล้วหรือไม่ หากพบว่ามีการปฏิบัติตามคำแนะนำแล้วให้แจ้งยุติเรื่องต่อผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้อง แต่หากพบว่าไม่ได้มีการปฏิบัติตามคำแนะนำให้เจ้าพนักงานรวบรวมพยานหลักฐาน และดำเนินการเสนอเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งทางปกครองเพื่อให้ปรับปรุงแก้ไข หยุดกิจกรรมหรือการกระทำนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและระดับความร้ายแรงของการกระทำความผิดนั้น ๆ กรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งทางปกครองให้ผู้เลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ปรับปรุงแก้ไขหรือระงับเหตุรำคาญ แล้วพบว่าผู้รับคำสั่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง หรือกรณีพบว่าผู้เลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ไม่ปฏิบัติตามข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามความในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขพ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งถือเป็นความผิดสำเร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมพยานหลักฐานการกระทำความผิดและดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนการเปรียบเทียบปรับและดำเนินคดีต่อไปทั้งนี้ สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มได้ที่ “คู่มือแนวทางการออกคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม” และ “คู่มือแนวทางการปรับเป็นพินัยและการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๗” ดาวน์โหลดทางเว็บไซต์กองกฎหมาย กรมอนามัย

กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข